

"WE MUST END THIS UNCIVIL WAR"*

BEKE-MARTOS JUDIT

Az MTA-ELTE Jogtörténeti
Kutatócsoport blogja

A SZERZŐ:

DR. BEKE-MARTOS JUDIT

Az MTA-ELTE

JOGTÖRTÉNETI KUTATÓCSOPORT

TUDOMÁNYOS MUNKATÁRSA

JUDIT.BEKE-MARTOS@RUB.DE

2021. január 25.

2021. január 20-án új korszak kezdődött az Amerikai Egyesült Államok történetében, amikor

hivatalba iktatták Joe Bident mint az USA soron következő elnökét. Jogos a kérdés, hogyha 1789 óta minden negyedik évben lezajlik egy elnöki beiktatási ceremónia, akkor miért olyan jelentős pont az idej, illetve, hogy miért pont Biden elnöksége jelent új korszakot Amerika történetében. Az egyszerű válasz az első kérdésre talán az, hogy bár az Egyesült Államok több ezer kilométerre van Magyarországtól és Európától, mégis jelentős hatást gyakorol rá és így fontos, hogy ki az USA vezetője. A második kérdésre nincs igazán egyszerű válasz.

Joe Biden személyében egy igazi amerikai államférfi került az elnöki székbe, aki konkrét politikájától függetlenül az amerikai szövetségi politika veteránja, aki a legkomolyabban veszi magára a közzolgálat útján rá háruló kötelezettségeket, akit a sors nem kímélt meg személyes tragédiáktól és nehéz kihívásoktól, ahogy kudarcoktól sem. Ő az, aki mindezek ellenére, a szövetségi Szenátusban eltöltött több évtized és nyolc év alelnökség után 78 évesen vállalta, hogy az USA elnöke legyen. Ez pedig azért fontos, mert Biden azt a 2017. és 2021. január 20-a között hivatalban lévő Donald Trumpot váltotta az amerikai végrehajtó hatalom első emberének pozíciójában, aki populista, konzervatív extrémizmusba hajló izolációs politikájával, inkonzekvens és egyértelműen valótlan kijelentéseivel, veszélyesen könnyelmű lépéseivel és gyakran nyilvánvalóan hiányos szakértelmével az amerikai demokrácia mély válságát idézte elő. Joggal lélegzik fel egy ország, ahogy a fejlett nyugati világ is, hogy immár ismét olyan személy az USA első embere, akire társként tekinthetnek, aki gondoskodni kíván róluk, és aki az értékeiket és elveiket tiszteletben kívánja tartani.

Joe Biden statisztikai

szempontból az USA 46.

elnöke, bár csupán 44 férfi töltötte be ezt a pozíciót előtte, hiszen a 22. és a 24. elnök egy és ugyanaz a személy volt, Grover

Cleveland személyében (1885/1893). Biden 78 évesen a legöregebb elnök, akit beiktattak és csak a második római katolikus. Ő a tizenötödik olyan, aki elnökségét megelőzően alelnök is volt, de csak a második, aki alelnöksége és elnöksége között kihagyott elnöki ciklusokat. Az USA eddigi történelmében nyolc elnök halt meg hivatali ideje alatt: négyen, így William Henry Harrison 1841-ben, Zachary Taylor 1850-ben, William G. Harding 1923-ban és Franklin Delano Roosevelt 1945 természetes úton, míg további négyen, így Abraham Lincoln 1865-ben, James A. Garfield 1881-ben, William McKinley 1901-ben és John F. Kennedy 1963-ban merénylet áldozataként. Mindannyiukat alelnökök követte az elnöki székben, hogy kitöltsék a fennmaradó hivatali időt. A nyolc alelnökből négy, így John Tyler 1841-ben, Millard Fillmore 1850-ben, Andrew Johnson 1865-ben és Chester A. Arthur 1881-ben csupán a fennmaradó időt töltötték ki; saját jogon nem nyertek elnökválasztást. A további négy, így Theodore Roosevelt (1901/1904), Calvin Coolidge (1923/1924), Harry S. Truman (1945/1948), és Lyndon B. Johnson (1963/1964), akik elődjüket követték az elnöki székben, a rákövetkező elnökválasztáson saját jogon is elnökké lettek - bár mindannyian csak egy további négyéves ciklusra. John Adams (1796-1), Thomas Jefferson (1800-2), Martin Van Buren (1836-1) és George H.W. Bush (1988-1)

közvetlen elődjük alelnökeként sikeresen nyertek választást és töltöttek egy vagy két négyéves ciklust a Fehér Házban. Az eddigi egyetlen elnök, aki lemondott pozíciójáról, Richard Nixon több szempontból is érdekes: amikor lemondásra kényszerült, 1974. augusztus 9-én Gerald Ford volt Nixon alelnöke. Ford csupán kitöltötte Nixon hivatali idejét; saját jogon nem nyert elnökválasztást. Azonban Ford azért is kiemelendő, mert ő az egyetlen alelnök, akit a 25. alkotmánykiegészítés nyújtotta eljárás szerint választottak alelnökké és nem az elnökkel együtt nyert választást. Nixon maga is alelnök volt, Dwight D. Eisenhower mellett 1953-1961 között, de saját jogon csak nyolc évvel később, 1969-ben iktatták az elnöki hivatalba. Joe Biden így a tizenötödik alelnök, akiből elnök lett, de csak a második olyan, aki elődjét nem közvetlenül követte hivatalában.

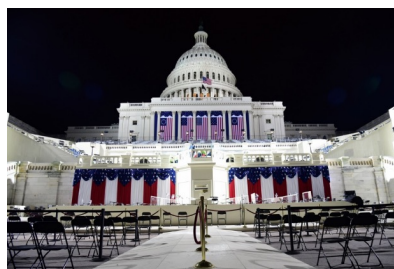
Az elnöki inauguráció forgatókönyve nem jogszabályok szerint íródott,

hanem hagyományteremtő és hagyománytisztelő elemekből tevődött és tevődik össze. 1793-tól 1933-ig minden negyedik évben március 4-én, 1937 óta pedig minden negyedik év január 20-án iktatják hivatalába a megválasztott elnököt és alelnököt. A beiktatási nap időterve elég egyszerű: a megválasztott elnök magánemberként többnyire

részt vesz egy egyházi szertartáson a reggeli órákban majd díszkísérettel elindul lakóhelyéről a Fehér Házba, hogy a hivatalát elhagyó elnökkel egy járműben érkezzen a Capitolium épületéhez, ahol immár több évtizede a nyugati teraszon felépített emelvényen zajlik le a beiktatási ceremónia. Ezt többnyire egy imával kezdik, majd sorra következnek a kiválasztott zenei betét, az alelnök esküetele, újabb zenei betét, az elnök esküetele, az elnök beiktatási beszéde, újabb zenei vagy prózai betét és végül az áldás. A ceremóniát követően az új elnök elbúcsúztatja a leköszönő elnököt és néhány száz kiválasztott vendéggel részt vesz a Capitolium épületében szervezett ebéden. Ezután átmegy az új elnök a Fehér Házba és onnan figyeli a tiszteletére szervezett ünnepi felvonulást. Délután többnyire megkezdődik a munka az elnök számára, így egyes iratok, rendeletek aláírása, vendégek fogadása majd este több beiktatási bál vár az új államfőre.

A felsorolt elemek közül 2021-ben nem minden valósulhatott meg egyrészt azért, mert a leköszönő elnök nem volt hajlandó részt venni a nap eseményein és reggel 8-kor elhagyta a Fehér Házat. Másrészt pedig a koronavírus-járvány miatt, ami a résztvevők számának radikális csökkentését, folyamatos maszkviselést és valamennyi ünnepi rendezvény online formában

való megszervezését igényelte. Ezzel együtt Joe Biden reggel 9-kor részt vett a misén, majd autókönvoj vitte át a Capitolium épületébe. Itt a díszvendégek egyesével érkeztek és foglalták el kijelölt helyeiket a nyugati teraszon. A beiktatást az Inaugurációs Ceremónia Közös Kongresszusi Bizottsága szervezte, a zenei betéteket Lady Gaga,

Jennifer Lopez és Garth Brooks nyújtották, a költő a 22 éves Amanda Gorman volt. Az imát Leo O'Donovan III, míg az áldást Silvester Beaman biztosította. Az USA első női alelnökét, Kamala D. Harrist a legfelsőbb bíróság bírónője, Sonja Sotomayor eskette fel, míg Joe Biden a legfelsőbb bíróság elnöke, John J. Roberts Jr. előtt tette le a hivatali esküt. A beiktatási beszéd sok szempontból kiemelkedő volt: nyelvezete Lincolnra emlékeztetett, ahogy az idézetek egy része is, különösen a párhuzam a Lincoln hivatali ideje alatt zajlott amerikai polgárháborúra és az abból származó mély megosztottságra és komoly ellentétekre. Biden egyesíteni kívánja az országot, visszaállítani a civilizált rendet, véget vetni

az amerikaiakhoz nem méltó viselkedésnek bel- és külföldön egyaránt. Ehhez keres partnereket és kér segítséget. A ceremónia után az elnök és az alelnök ajándékokat vehetett át a kongresszusi képviselőktől majd valamennyi jelen levő korábbi elnökkel együtt megkoszorúzták az ismeretlen katona sírját az arlingtoni temetőben. Az ünnepi felvonulást és az esti bál helyetti koncertet valamennyi érdeklődő online nézhetette. Az új elnök délután elfoglalhatta dolgozószobáját és megkezdhetette munkáját. A világ nagy reménnyel várja, hogy Biden valóra váltsa mindazt, amit célként tűzött maga és kormánya elé.

Hivatkozások:

* Részlet Joe Biden beiktatási beszédéből, melyben egy kétértelmű utalással visszaemlékezik az amerikai polgárháborúra (civil war 1861-1865) és egyben elítéli a civilizálatlan támadásokat az amerikai demokráciára Trump elnöksége alatt. <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/01/20/inaugural-address-by-president-joseph-r-biden-jr/> 2021. január 24.

Képek elérhetősége:

1. oldal: Biden esküetele, Sgt. Charlotte Carulli - <https://www.dvidshub.net/image/6488623/president-biden-takes-oath> 2021. január 24.
2. oldal: Beiktatási emelvény, Senior Airman Amanda Bodony, D.C. National Guard - <https://www.dvidshub.net/image/6487615/united-states-capitol> 2021. január 24.

A blog az MTA-ELTE Jogtörténeti Kutatócsoport kiadványa.

Kiadás helye: Budapest

Felelős kiadó: Mezey Barna

Szerkesztők: Beke-Martos Judit és Képeffy Imre

Kapcsolat: jog.tortenet@icloud.com

A cikkekben feltüntetett állítások a szerző saját véleményét képezik.

A blogon megjelent művek utánközlése csak a szerző és a szerkesztőbizottság engedélyével lehetséges. Ennek megszegése jogi felelősségrevonást eredményez.

Erre, a blogon megjelent írásra a következőképp lehet hivatkozni:

Beke-Martos Judit: "We must end this uncivil war". In: **JOG.történet**. Az MTA-ELTE Jogtörténeti Kutatócsoport blogja. 2021. január 25. mtajogtortenet.elte.hu/blog/beke-martos-judit-beiktatas